



Дипломатске депеше из америчке амбасаде у Пекингу показују да током протеста на Тргу Тјенанмен 1989. године кинески војници нису пуцали на демонстранте, што делимично потврђује верзију догађаја кинеских власти, пише британски лист Дејли телеграф.

Према депашама које је објавио Викиликс војници су пуцали на демонстранте изван центра Пекинга док су покушавали да се приближе централном градском тргу.

Дејли телеграф наводи да три депеше послате 3. и 4. јуна из амбасаде САД показују да су дипломате предвиђале да ће доћи до коначног обрачуна демонстраната и полиције.

У депешама се наводи да је у Пекингу „10.000 - 15.000 наоружаних војника” од којих неки носе аутоматско оружје. Такође се наводи да су примећене тенковске јединице које се крећу с југа.

Америчке дипломате наводе да су упозорене да „остану код куће” осим ако не извештавају с првих линија догађаја. На самом Тјенанмену био је чилеански дипломата који је америчким колегама помагао као очевидца последњих часова продемократског покрета.

„Он је посматарао како војска улази на трг и није видео никакво масовно пуцање из ватреног оружја на људе, иако су се чули спорадични хици. Он је рекао да је већина војника који су ушли на трг заправо наоружана само опремом за разбијање демонстрација - пендрецима и дрвеним палицама; њих су подржавали наоружани војници”, наводи се у депеши из јула 1989.

Према интерним документима кинеске Комунистичке партије објављеним 2011. године,

2.000 војника из 38. армије заједно са 42 оклопна возила почело је да чиси трг са севера ка југу у 4.30 часова ујутро 4. јуна. Око 3.000 студената је седело око Споменика народним херојима на југу тог великог трга.

Вође протеста, међу којима је прошлогодишњи добитник Нобелове награде за мир Лиу Сјаобо, тражили су од студента да напусте трг а чилеански дипломата је пренео да су после споразума студенти напустили трг преко југоисточног угла.

То сведочење противречи извештајима неколицине новинара који су наводили да су војници „јуришали” на ненаоружане цивиле. То указује да је број погинулих те ноћи далеко мање од више хиљада колико се наводило.

Дејли телеграф пише да је тадашњи дописник ББЦ-а из Пекинга Џејмс Мајлс 2009. признао да је „пренео погрешан утисак” и да „није било масакра на Тјенанмену”.

„Демонстрантима који су још били на тргу када је војска стигла допуштено је да оду после преговора. Није било масакра на Тјенанмену, али је било масакра у Пекингу”, рекао је он.

Најжешћи сукоби су избили на око пет километара западно од трга, где се више хиљада људи спонтано окупило у ноћи 3. на 4. јун како би спречили напредовање војске. Према документима Комунистичке партије, војска је почела да пуца око 22.30, а већина демонстраната није успела да побегне због блокада које су сами поставили.

(Бета)